

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12
Negyedévre ———— 6
Egy órára ———— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepmak kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 17. szám.

Szombat, január 21.

A nemzetiségi kérdés és az ellenzék.

Nagybecskerek, január 21.

(-s.) Nagyon régi igazság és tapasztalat az, melyből azonban a magyar pártok soha sem tanulnak, hogy minden belső harcunk, a rendnek minden megbomlása nálunk csatarendbe állítja ellenünk a nemzetiségeket, hogy a baj általuk is növekedjék s hogy a zavarosban ők haláshassanak.

Ma is, mikor elkeseredett s egymás ellen késhegyig menő harcra kész pártokra van szakadva az ország, természetesen az oláhok, szerbek és tótok is megmozdulnak, szervezkednek s előállanak képtelen, állambontó programjaikkal.

És felhangzik erre nem is annyira a magyarság indignáló tiltakozása, mint inkább a kormány szidalmazása, hogy ilyen nemzetiségi arcátlanokdás megeshetik.

Pedig ebben nem a kormány hibás, hanem hibásak azok a feldult politikai állapotok, melyeket nagy részben az évekig dúló obstrukció teremtett s hibás főleg az a magyar közöny, mely a mi legnehezebb, legkétségbeesettebb létkérdésünkről, a nemzetiségi kérdéssről, csak akkor vesz tudomást, amikor egy-egy ilyen veszedelmes szenzációk megnyilatkozása alkalmával meg-rökönyödik és — amennyiben ellenzéki — felelőssé teszi érte a kormányt, hogy aztán mentől előbb napirendre térjen ismét felette.

Ellenben soha nem tapasztaltuk, hogy akármilyen politikai válságban mint komoly, politikai programpontra, érv, követelés etc. szóba jött volna a kormány nemzetiségi politikája.

Soha sem hallottuk, hogy valaha képviselő ki-vagy belépett volna egy vagy más pártba annak a pártnak nemzetiségi politikája miatt.

Sőt soha sem volt egyik ellenzéki pártnak sem nemzetiségi politikája és soha sem követelt az ellenzék a kormányoktól programot nemzetiségi politikájára vonatkozólag.

A nemzetiségi politika, a mi létünk és nem létünk kérdése, tisztára mellékes és alárendelt kérdés a magyar pártok, főleg az ellenzéki pártok szemében s a kormányelnökök csak olyan és annyi „nemzetiségi politikát“ folytattak, a mennyit egyéni meggyőződésük és jóakarataukból jónak láttak, s a mennyire rá érhettek az örökös pártcsatározások között.

A kis Romániában az ugynevezett „Erdélyi kérdés“-ben buknak és támadnak kabinetek, nálunk Bánffy Dezső „bűn lajstromát“ az ellenzék szemében, akkor kabinetbuklató passziójában egy cseppet sem enyhítette az, hogy egyedül ő kezdett és folytatott öntudatos, a kormányzás minden ágára kiterjedő erélyes nemzeti-

ségi politikát és Széll Kálmánnak sem az ártott, sőt észre sem vették, a mikor bukásba obstruálták, hogy visszaterelte a nemzetiségi kérdés kezelését arra a Deák-párti utra, a melyen a nemzetiségi baj a nyakunkra nőtt.

Most, hogy Tisza István ellen az ellenzéki gyűlölködés dolgozik, most casust csinálnak a nemzetiségek programjából, a mely pedig ma is csak olyan képtelenség, mint mindig, mikor zavaros időkben meg-megjelenik.

Az ellenzéknek semmi jussa Tisza István gróft a nemzetiségi kérdésben támadni, mert az ellenzéknek szörnyű bünei vannak ebben a részben, főbűne az, hogy egyáltalán nincs az ellenzéknek nemzetiségi politikája s hogy mindig feldulván a politikai állapotokat, a nemzetiségek útját egyengeti s a magyarság ügyét rontja, a kormányt pedig megakadályozza abban, hogy akár a nemzetiség, akár más téren hosszabb járatu üdvös politikát folytathasson.

Ne Lucaciuk mostani őrjengésén szörnyűködjenek csupán, de törődjenek az ellenzéken folytonosan és komolyan a nemzetiségi mozgalmakkal s kényszerítsék a mindenkori kormányokat jó nemzetiségi politikára.

Ez nem lesz olyan mulatságos, jövedelmező és népszerű dolog, mint az obstrukciós vita rendezés, de üdvösebb és szebb feladat lesz.

Választási mozgalmak.

Nagybecskerek, január 21.

Uj helyettes elnök. Az ozorai kerületbe helyettes elnöknek a vármegye alispánja dr. Pollák Győző helyébe Wachtl Leót kérte fel, ki a megbízást el is fogadta.

Nagyszentmiklósról jelentik lapunknak: Dacára annak, hogy az egész kerületben Rónay Ernő volt képviselőnek mellett foglalt állást a választóközönség, néhány malkontens mégis ellen-jelölt után nézett, talán csak azért, hogy a jelöltet és nagyszámu hivat boszantsa. Időközben azonban beláttak, hogy itt a győzelemre semmi kilátás nincsen s most Rónay Ernő egyedül áll, tehát e hó 26-án egyhangulag fogják megválasztani.

A komlósi kerületből a következőket írják lapunknak: Néhány nap óta a kerületünknek új jelöltje van, dr. Rózsa Vilmos, budapesti ügyvéd személyében. A választó közönség zöme azonban, mely Belitska Bénit évtizedek óta ismeri, nem akar másról tudni, dr. Rózsa iparkodása tehát minden kilátás nélkül való. A lakosság ragaszkodik Belitskához, ki tüntető óvációnak között járja be most kerületét s a választás nagy napján előreláthatólag tulnyomó többséggel fogja őt ismét képviselőjévé választani.

Ozoráról jelentik: A nemzetiségi jelölt arra számított, hogy sikerülnie fog a lakosság szenvédlését felkavarni. Amde ez nem sikerült neki. A mi oláhaink nem azt nézik, hogy milyen a nemzetisége vagy a valása a jelöltnek, hanem azt, hogy arra való-e vagy sem. Miután pedig Botka

Béla behizonyította, hogy méltó e tekintélyes kerület képviselői mandátumára, a választók zöme ezuttal is köréje csoportosul s minden korteskedés dacára sikerülnie fog a többséget elnyerni.

Az ozorai választókerülethez tartozó Roman-Petre községben tegnap délbán tartotta meg programbeszédjét dr. Manojlovits János, a szerb radikális párt jelöltje, aki szociális izű beszédeben az iskolai és egyházi függetlenség, továbbá a titkos szavazás mellett foglalt állást. A jelöltnek szerb nyelven elmondott beszédét, — amely, mint ottani tudósítónk jelenti, ugyszólván semmi hatást sem gyakorolt a választókra — Zárja György joghallgató tolmácsolta románul. Ezután még dr. Andressy Sándor községi orvos és Zsivan Avram birtokos fejtegették a jelenlegi kormányrendszer „bűneit.“ Manojlovics dr., akinek Botka Bélával szemben semmi reménye nincs a megválasztásra, innen Révaujafura ment, hogy ott is kifejtsé programját.

Ugyancsak Ozoráról jelentik, hogy dr. Sándor Mihály nagybecskereki ügyvéd, aki függetlenségi programmal lépett fel Ozorán, tegnapra ott és Tomasevácon népgyűlést hívott össze, amelyen ki akarta fejteni programját. A néptömeg azonban szóhoz sem engedte jutni őt, ugy, hogy a megzavart békét végre is a csend-öröknek kellett helyreállítani s csak így tarthaták meg a népgyűlést, amelyen zajos ovációkat rendeztek Botka Béla mellett, akinek a megválasztása most már teljesen bizonyos.

A pancsovai kerület szabadelpárti választói a következő nyílt levelet intézték Barabás Belához, a szövetség ellenzék jelöltjéhez:

Most lett Pancsovan nyilvánvaló, hogy a városban létező öt-hat választóból álló szövetség ellenzéki, a választókerülethez tartozó egyedüli magyariakta torontálvásárhelyi választókkal szövetségbe, noha itt a szerb tulzó nemzetiségek már Miletics Szlavkó dr.-t, a szabadelpárt pedig Dániel Ernő bárót felléptette, a szövetség ellenzéknel, Kossuth, Bánffy és Apponyinál jelöltet kerestek, de mindenhol felretéve a pártállást, — tiszta magyar hazafiságból vissza lettek utasítva, sőt Mocsáry Lajos, aki közismeretileg némiképp a nemzetiségek óhajainak hódol, a jelölést, ugyancsak hivatkozva magyar nemzeti érzelmeire, visszautasította. Most értesültünk, hogy ezen csekély számu ellenzéki szervezetet nagyszámodat jelölte, mint az ellenzéki szervezetet képviselőjelöltjét. E választókerületnek közel 6000 választója közismeretileg legnagyobb részben szerb, német, tót, román és szamba sem vehető magyar választókból áll. Utóbbiak olyannyira csekély számuak, hogy az utolsóöltötti követválasztás alkalmával Hódy Antal dr. függetlenségi jelölt 5860 szavazatból 47 szavazatot nyert. A csekély számu szövetség ellenzéknek mostani eljárása a hazafias szabadelpártal szemben nem más, mint hogy a tulzó nemzetiségi jelölt győzelmét elősegítse. Az itteni végvidék polgárosítása óta a hazafias polgárság feladattá tette, miszerint a nemzetiségek által lakta eme határszélien a polgárok közt a hazaszeretnek, hazánk egységének, a magyar nemzet iránti tiszteletnek, az alkotmányhoz való ragaszkodásnak ápolója legyen és a magyar hegemoniának érvényt szerezzen. Ezen törekvés elérését azon helyes alapra fektette, hogy a szabadelvű zászló alatt erősen küzdve célt érjen; tekintet nélkül arra, hogy a magyar kormány vezetői kik vagy mily nevet viselnek, mert itt nem létezik más párt, mint a magyar állami eszmét pártoló hazafias és az ezt ellenző nemzetiségi párt. A hazafias zászló alatt küzdve 25 év óta alig várt eredményt értünk el. Minthogy ez országosan ismeretes tény, nem szabad es

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDŰLELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

nem akarjuk elhinni, hogy nagyságod ezt tudva, közismeretű, szeplőtlen hazafias nevét néhány tisztán személyeskedés által vezetett meggondolatlan híveinek odaadná arra a célra, hogy magyar nemzetünket szívük mélyéből gyűlölő pártot győzelemre segítsen. Győződjék meg nagyságos urunk a fent előadottak tiszta valóságáról és reméljük, erről meggyőződve legerélyesebben tiltakozni fog, hogy nevével ily módon visszaéljenek, mert nagyságod jelöltsége itt nem magyar, hanem szerb nemzeti érdek előmozdítását eredményezhetné. Nyugodtan gondolkodó hazafiak ezt nem helyeselhetik, de el kell hogy ítéljék, miként azt a szövetkezett ellenzék központi végrehajtó-bizottsága már tette. Kelt Hertelendyfalván, 1904. év január hó 18-án. Tomkán Károly ref. lelkész, mint a hazafias magyar párt végrehajtó-bizottságának elnöke.

A csákováci kerületben, mint a „Dél. Közlöny” írja, legújabbán Daniel László, volt torontáli alispán lépett fel Bánffy-programmal. A nevezett lap szerint Kabdebó Gergely győzelme több mint bizonyos.

Temesvárról jelentik: Apponyi Albert gróf, aki most bejárja az egyes választókerületeket, hogy hangulatot csináljon az ellenzék mellett, tegnap városunkat is meglátogatta s itt délelőtt a Vigadó nagytermében beszédet intézett a közönséghez. Cseh Lajos tanár, mint a temesvári egyesült ellenzék végrehajtó-bizottságának elnöke az értekezletet megnyitván, indítványozta, hogy Várnay Imre zombolyai ügyvéd vezetésével küldöttség menesztessék Apponyiért. A teremben megjelenő Apponyit először Steiner Ferenc volt orsz. képviselő üdvözölte, a kit a jelen voltak is zajosn megjelenezték.

Apponyi Albert gróf azzal kezdte beszédét, hogy elmondotta, miért jött Temesvárra, majd foglalkozik a november 18-iki esettel, a mellyel kapcsolatban kijelenti, hogy ő sem akarja a parlamenti anarchiát, sem pedig azt, hogy az obstrukció nemzeti intézményé tétessék és eddig is csak azért nem lépett be az ellenzékbe, nehogy az obstrukciónak tápot szolgáltatson. Ezután német nyelven folytatta beszédét.

Utána dr. Tornya Gyula beszélt, majd Cseh Lajos megköszönte Apponyinak, hogy ily messze utat tett.

Végül Apponyi emelt ismét szót és azt hangoztatja, hogy a különféle vádak dacára ő felemelt fővel járul a jelen és utókor ítélőszéke elé, mert előtte soha más cél nem lebegett, mint a nemzet boldogítása. Bizik különben a nemzet erkölcsében és józarságában.

Apponyi a délután folyamán megkezdte azután körutját a délvidéken.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Február 13. Közig. biz. ülés.

— **Torontálvármegye központi választmánya** tegnap délelőtt Jankó Ágost alispán elnöklété alatt ülést tartott, melyen célszerűségi okokból a pancsovai választókerület küldöttségeihez a községek következő sorrendbe osztáltak be:

I. 1. Pancsova, 2. Glogon, 3. Almás, 4. Bárányos, 5. Beresztóc.

II. 1. Sándorégház, 2. Hertelendyfalva, 3. Homolic, 4. Sztarcsova, 5. Dolova.

III. 1. Franzfeld, 2. Antalfalva, 3. Lajosfalva, 4. Borsca, 5. Vásárhely.

— **Uj postahivatal.** Torontálvármegye Ujszentiván községében e hó 21-től kezdve postafüggőség lép életbe, mely bárhová szóló levélpostai küldemények, továbbá csak a bel-földre, Ausztriába, a megszállott tartományokba vagy Németországba szóló, 1000 korona értéket meg nem haladó pénzküldemények és csomagok felvételével, továbbításával, leadásával és utalvány, nemkülönben postatakarékpenztári ügyletek közvetítésével van megbízva. A postafüggőség-nél cheque és postatakarékbetét csak 1000 ko-

rona erejéig eszközölhető. Az új postahivatal kézbesítési köre Ó- és Ujszentiván községekre és Tervár telepre terjed ki és leszámolás és felügyelet tekintetében a községi posta-távirdahivatalhoz tartozik és az összeköttetést a községi hivattal napenként egyszer közlekedő gyalogjártat után nyeri.

— **Az ifjúsági egyesület köréből.** A nagybecskereki ifjúsági egyesületnek holnap délután 3 órakor tartandó összejövetele alkalmával B a a d e n Károly közp. áll. isk. igazgató „A kenyérről mint főtápszerről” c. alatt fog előadást tartani. Az egyesület rendes tagjait ez uton meghívom. Bányai Jakab igazgató.

— **A zenekedvelők.** A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete folyó évi február hó 2-án d. u. 4 órakor, saját egyleti helyiségében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány évi jelentése. 3. Számvizsgálók jelentése. 4. Régi pártoló tagsági díjhatalalékok iránti határozathozatal. 5. Tisztújítás. Az egylet pártoló és rendes tagjai ez uton tisztelettel meghívattak a közgyűlésre. Külön meghívók nem küldetnek szét.

— **Esküvő.** Ruz Hermann, a délm. gazdasági bank tisztviselője ma vezette oltár elé Krauszhaar Károly temesvári lapszerkesztő és bankigazgató bajor leányát Gabriellát.

— **Elkobozott szocialista lap.** Mint Temesvárról jelentik, az ott megjelenő „Volkswille” c. szocialista lapot ismét elkobozták, mert igaztó cikkek támadta a magyar államot és szidalmakkal illette annak vezérferfiát. Az ügyesség megindította a bünvádi eljárást.

— **Testvérharc.** Ujaradon, mint onnan jelentik, tegnapiótt Krepz Lajos és Ottó élet-halál harcra kelt egymással. A két testvér régóta viszályban élt, tegnap azután Krepz Lajos forgópisztolyal kétszer rálőtt Ottóra, de a golyók szerencsére nem találtak. Krepz Lajos ellen megindították a bünvádi eljárást.

— **Sikkasztó pénzügyi vigyázó.** Barta István temesvári pénzügyi vigyázó 78 kor. hivatalos pénz elikkasztása után megszökött. Barta tavaly 800 koronát sikkasztott Kassay építészől, de Kassay Barta szüleiire való tekintettel nem indított ellene bünvádi eljárást. A sikkasztó ellen most megindították a nyomozást.

— **A főnői igazgató.** Popovits György főnői lakost fejelentették, hogy igaztó iratokat tart a lakásán. Az előjáróságot megbízták az iratok elkobzásával, de Popovits ellene szegült s csak a csendőrségnek engedett. A bünvádi eljárást megindították ellene.

— **Mi a színésznőnek életkérdés.** Egy new-yorki színésznő indított pört egy színigazgató ellen azon a címen, hogy az igazgató azért bontotta fel szerződését, mert nem találta elég csinosnak a művésznőt; már pedig — miként a színésznő gondolja — pályája egyszersmindenkorra tönkre van téve, ha ezt a sértést magán hagyja száradni. A színésznő, Miss Marion Alexander keresetében 40.000 koronát követel a new-yorki Kaszinó-színház igazgatóján. A 40.000 korona egyrészt kártérítés a szerződés felmondásáért, másrészt pedig ellenértéke az életbevágó sértésnek. Ezenkívül Alexandra kisasszony azt is kívánja, hogy a bíróság ítéletileg mondja ki, miszerint a kisasszony egyáltalán nem vesztette még el csinoságát és a női nem legszebb képviselőihez tartozik.

— **Büntetés elől a halálba.** Mint Temesvárról jelentik, a Gyárkülben tegnap Poszler Miklós 18 éves cipész öngyilkosságát követelt el. Poszler a téli nagy vásáron felgújtotta Rusz Mátyás sátorát és ezért a bíróság elé kellett volna állania. A büntetés elől úgy tért ki, hogy felakasztotta magát.

— **Betörés.** Kizdián, mint onnan jelentik, a múlt éjjel betörtek Csácsits Párténiál, a hol 8000korona értékű ékszereket loptak. A tetteseket immár letartóztatta a csendőrség.

— **Megszökött kuruzslónő.** Özv. Szücs Teréz nagybecskereki mosónőnek az egyik kis gyermeke a napokban veszedelmesen megbetegedett. Ezt megtudta egy Radu Katalin nevű iteni cigányasszony, aki veszedelmes kuruzslónő hírében áll s akinek az effajta büzös manipulációk miatt nem egyszer a rendőrséggel is meggyült már a baja s addig biztatta a szegény mosónőt, míg az reá bízta gyermeke gyógyítását. A cigány nő persze ezen a réven mindenféle holmit, sőt pénzt is csalt ki Szücsnétől, akinek beteg gyermekét addig gyógyította, míg az most

tényleg veszedelmesen megbetegedett. A büzös cigányasszonyt a beteg gyermek anyja fejlentette a rendőrségen, de midőn Raduné megsejtette a veszedelmet, kerekelt oldott és elment innen. A kuruzsló asszonyt a rendőrség most mindenfelé keresi.

— **A D. K. E. sorsjátéka.** A Széll Kálmán, Pallavicini Ede örgróf és Rákosi Jenő vezetése alatt álló Dunántúli Közművelődési Egyesület tudvalevőleg nagy sorsjátékot rendez 60.000 korona nyeresémmel. A két főnyereményt már kiszemelte a Kammerer Ernő miniszteri tanácsos vezetése alatt álló bizottság és e 30.000 korona, illetőleg 10.000 korona értékű díszes ékszerek egyelőre közszemlére tettek ki Lipp Gyula ékszerésznél. (Budapest, IV., Koronaherceg-utca 18. sz.) A nyeresémtárgyak sorában a Franklin-Társulat értékes könyvküldvényai is szerepelnek s azokból a társulat Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz. alatt rendez kiállítását.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Koszó Pál, rk. földműves és Nagy Anna rk. — Nagy Sándor, ev. ref. m. kir. honvédhadnagy és Haidgger Sarolta rk. — Gáborov Milán, gk. kereskedő és Bandics Zsófia gk.

Születések: Széll József, rk. napszámos, fia. — Franczuzski István, gk. napszámos, fia. — Knoll Adolf, rk. mozdonyvezető, leánya. — Radu Emilia, gk. cigány, leánya. — Dévity György, gk. napszámos, leánya. — Jung Antal, rk. földműves, leánya. — Radovancev Milán, gk. napszámos, leánya. — Kálmán István, rk. cipész, leánya. — Lukó Sándor, rk. napszámos, leánya. — Juhász János, rk. földműves, fia. — Turinszky Velimir, gk. földműves, leánya. — Jakóby Gábor, rk. városi mérnök, fia. — Nagy József, rk. földműves, fia.

Halálozások: Radicev Milivoj, gk. 9 hónapos, göresök. — Erdeljan Danica, gk. 2 éves, béthurut. — Radu Ágota, gk. 1 óráig, élelgyenge. — Kirtyánszky György, gk. 60 éves földműves, tüdőlegdag. — Szelgrád Ferenc, rk. 25 éves bérkocsis, tüdővész. — Ternovac Mária, rk. 26 éves napszámosnő, tüdőgümőkór. — Jován Anna, rk. 40 éves napszámosnő, tüdőgümőkór. — Mosorinszki Vélykó, gk. 1 hónapos, bélzáródás. — Streff Mária, rk. 4 éves, agykérb. — Özv. Bancs Györgyné, szül. Maties Lyuba, gk. 71 éves városi szegény, agzkór. — Popov Mihály, gk. 43 éves napszámos, koponyatörés. — Holz Antal, rk. 28 éves napszámos, agykérb. — Birovlyevics Lyubomir, gk. 3 éves, kroup. — Özv. Schindelas Jánosné, szül. Bihmann Teréz, rk. 68 éves, méhrák. — Özv. Kormányos Istvánné, szül. Töröcsik Rozsika, rk. 90 éves, agzkór. — Mircov János, rk. 72 éves napszámos, agzkór. — Poljak Zsuzsanna, ág. ev. 16 hónapos, ráng-göres. — Vukov Vitályosné, szül. Radicev Piara, gk. 66 éves, veselő. — Özv. Koch Jánosné, szül. Jung Róza, rk. 70 éves, szervi szívbaj. — Béltly Vazul, gk. 75 éves napszámos, tüdőlegdag. — Secsuj Iván, rk. 72 éves házoló, tüdőb. — Bogar Jánosné, szül. Marta Verona, rk. 69 éves, agzkór. — Lukács Imréné, szül. Nosa Ágnes, rk. 32 éves, szívbaj.

— **Eggar mellpsztilai gyorsan és biztosan** hatnak köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, felülmúlhatatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál, a gyomrot nem ronják és kiűző izéek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogueriában. Doboza 1 korona és 2 korona. (Próbadohoz 50 fillér) Főraktár: Nádor gyógyszerár, Budapest, VI., V. ci-körut 17.

— **Elveszett folyó hó 14-én, szombaton délelőtt** 8 darab asztalkendő (6 kicsi, 2 nagy a jour szegélyvel H. S. monogrammal) a Várajai-utcától az Uri-utcai Novak-fele házig terjedő uton. A megtaláló sziveskedne azt a lap küldőhivatalában átadni.

Farsangi naptár.

Január 21-én: Paraszt-bál az Elmer-fele vendéglőben.

Január 27-én: Beszeda a Lloyd-ársulatban.

Február 1-én: Hadastyán-bál a Pest-kávéházban.

Február 4-én: A zenekedvelők alarcos bálja a városi színházban.

Február 4-én: Iparos-bál a kaszinóban.

Február 11-én: Az izraelita nőegylet estélye a kaszinóban.

Február 18 A „Harmónia” házi mulatsága.

ÁLLANDÓ

nagy választék női felöltők, raglan, havelok, kabátok és gallérokban a legújabb divat szerint.

Saját műhelyben készült

férfi és gyermek öltönyök és felöltők, rövid bundás kabátok, városi és utazó bundák, szőrme gallérok, stóla, boa, muff és minden szükséges munkák.

Telefon 141.

Telefon 141.

Kovács Gedeon Nagybecskerek.

— Szabó- és szücsműhely a házban. —

Zene és irodalom.

* **Ócsó zeneművek.** (Zeneművek felárban.) A Magyar Nemzeti zeneműterjesztő vállalat (tulajdonos Magyar Gábor) kiadóhivatala Budapest, V., Akadémia-utca 13. sz. a következő zeneműveket ajánlja hallatlan ócsó árban: Geiger M. Gavotte, zongorán két kézre, melynek bolti ára 1 korona 20 fillér. Geiger M. Izrael énekei, zongorán kézzel, melynek ára 3 korona. Geiger M. Dal a kis unokához, zong. két kézre, melynek bolti ára 2 korona. Geiger M. A lelene alma, magyar ábránd zong. két kézre, melynek bolti ára 1 korona 50 fillér. Geiger M. Vive la Bulgarie, keringő zong. két kézre, melynek ára 2 kor. 40 fill. Geiger M. Vive la Reine, keringő zong. két kézre, melynek ára 2 korona. Geiger, Hazádnak rendületlenül. Eredeti magyar ábránd, zong. két kézre, melynek bolti ára 3 kor. Geiger, Contra Rózsabimbó és a méh. Kuplé ének, zong. kísérettel, melynek bolti ára 1 korona. Mind a nyolc mű egyszerre meghoztatva 16 kor. 10 fillér helyett az összeg előleges beküldése mellett bérmentve csak 8 koronáért számíttatik. Megrendelhető csak a Magyar Nemzeti zenemű terjesztő vállalat (tulajdonos Magyar Gábor) kiadóhivatalában Budapest, V., Akadémia-utca 13. sz. a.

* **Az Én Ujságom.** Nem ajánlhatunk jobbat és megfelelőbbet, amikor a gyermek első olvasmányáról van szó, Pósa Lajos Az Én Ujságom című képes hetilapjánál. Csupa magyar érdekes és az ujság, hétről-hétre közli a legszebb olvasmányokat, oktató és szellemi életet fejlesztő cikkeket. Képeit a legkiválóbb magyar művészek rajzolták, elbeszéléseit és cikkeit a legjobb magyar írók írják. S a mesék ócsósága is ajánlja, mert előfizetési ára negyedévre nem több két koronánál. Akik most megrendelik, ingyen kapják Az Én Ujságom naptárát is. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, Andrásy-ut 10.

TÖRVÉNYSZÉK.

Eremiták gyilkosait jogerősen felmentették.

A délvidéki közönség bizonyára élénken emlékszik még arra a szenzációs esetre, mikor Eremiták Pal országgyűlési képviselőt fényes nappal nyílt utcán agyonlőtték. Aztán jött a nagy hírű lümpör, amely a múlt év tavaszán az egész ország közvéleményét élénken foglalkoztatta. Nagyobb szenzációt alig keltett évek óta esküdtbírói ítélet, mint az a szegedi verdíkt, amely a kikindai Sibul-testvéreket, akik Eremiták Pal országgyűlési képviselőt és tőkepenzest nyílt utcán agyonverték, fölmentette.

A delegált négyes esküdtbíróság három napig tárgyalta a szenzációs bűnügyet. Sibul-testvéreket a legkiválóbb torontái jogászok egyike, dr. Zsiros Lajos, elsőrangú fiatal kriminalista védelmezte. A kiváló szónok hatalmas védelme nagy feltűnést keltett. Az ügyészszel erős összecsapása is volt, amelyből győzelmesen került ki.

A bűnügynél és a tárgyalás részleteinél csak a fölmentő ítélet volt szenzációsabb. Még a bírói és jogászai körökben is dominált az a vélemény, hogy a fölmentő ítéletet a Curia el fogja vetni, valami ürügy alatt helyet adván a semmisségi panasznak.

Hát nem ez teljesedett be. Már itt van lent a szegedi törvényszéken a Curiatól leérkezett jogerős ítélet.

A szegedi esküdtbíróság ítéletének sorsáról egyébként a következőket jelenti budapesti tudósítónk:

Tudvalevő, hogy Sibul-testvérek bűnügyében az esküdték verdíkjé alapján hozott fölmentő ítélet ellen a kir. ügyész a bűnvádi perrendtartás 385. §-ának I. c) pontja alapján semmisségi panaszszal élt, mellyel özv. Eremiták Palmé és Prekajszki Péter sértettek képviselői külön-külön csatlakoztak arra az esetre, ha a kir. ügyész által bejelentett semmisségi panaszt a kir. korona-ügyész visszavonná.

A kir. Curia még 1904. év végén tartott nyilvános tanácsülésében tárgyalta az ügyet és ez alkalommal 6390—904. B. szám alatt hozott végzésével a sértettek képviselői által bejelentett semmisségi panaszt visszautasította, mert ehhez a bűnvádi-perrend 430. §-a értelmében joguk nem volt. A bűnügy iratait pedig attette a korona-ügyészhez, hogy az ügyész semmisségi panaszát tekintetében nyilatkozzék.

A koronaügyészség leadványában az ügyészszeg perorvoslatát visszavonta, mire a kir. Curia az összes iratokat leküldte a szegedi törvényszék büntető osztályába. Tehát az esküdtbíróság fölmentő ítélete most már jogerős.

Közgazdaság.

Takarékpénztári közgyűlések.

Január 29. A „Törökbecse-aracsi segély- és hitelszövetkezet” közgyűlése.
Január 22. A „Nagykomlói Népbank mint részvénytársaság” közgyűlése.
Január 24. A „Torontálmegyei központi hitelszövetkezet, mint az Országos Központi hitelszövetkezet tagja” közgyűlése.
Január 28. A „Törökkanizsai központi takarékpénztár, mint részvénytársaság” közgyűlése.
Január 29. A „Nagybecskerek takaré- és előlegeylet, mint részvénytársaság” közgyűlése.
Január 29. A „Melencei takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
Január 29. A „Torontál-ozorai (Uzdini) Első takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
Február 2. A „Nagybecskerek Népbank részvénytársulat” közgyűlése.
Február 3. A „Torontálmegyei takaré- és hitelbank” közgyűlése.
Február 4. A Nagybecskereken székelő „Közgazdasági Bank mint részvénytársaság” közgyűlése.
Február 5. A „Zichyfalvai takaré- és hitelegeylet, mint részvénytársaság” közgyűlése.
Február 5. Az „Antalfalvai járási takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
Február 5. Az „Első torontál-szécsányi takarékpénztár, mint részvénytársaság” közgyűlése.
Február 12. A „Nagyteremiai takarékpénztár” közgyűlése.
Február 19. A „Módsi takarékpénztár” közgyűlése.

□ **Borkiállítás Kiskomlóson.** A torontálmegyei gazdasági egyesület fiókját képező kiskomlósi gazdakör sikerült borkiállítást rendezett e hónap 12-én, melynek úgy a közelből, mint távolból nagyon sok látogatója volt. A kiállítás megnyitását megjelent a kerület képviselője Belicska Béni is, kit a kiállításon Korek Ernő jegyző üdvözölt. A kiállítás megnyitáskor a megyei gazdasági egyesület nevében Petrus György szép beszédet intézett a kiállítókhoz, mint, a kik a szőlőművelés és borkezelés terén nagyot haladva, az elismerésre és dicséretre méltán igényt tarthatnak.

A bíráló bizottság által a következő kiállítók lettek kitüntetve:

Fehér borokért:

- I. díj Schneider József.
- II. „ Tanager Mátyás.
- II. „ Klefasz Tamás.
- II. „ Nothof Antal.
- II. „ Fraunhoffer Tamás.
- II. „ Barbie Sebestyén.

Vörös borokért:

- I. díj Römer János.
- II. „ Stein Antal.
- III. „ Fraunhoffer Péter.
- III. „ Holczinger Kristóf.

Siller borokért:

- I. díj Springer Ferenc.
- II. „ Basch János.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, Budapest heti jelentése a tőzsdeforgalomról és a pénzügyi piacról.

Budapest, január 20.

Az értéktőzsde az elmúlt héten kedvező alaphangulat és csaknem változatlan árfolyamok mellett az üzletelenség jegyében állott. A közönség úgy az értékpapírvételekkel, mint az eladásokkal — a politikai viszonyok folytán — várakozó álláspontot foglalt el. A külföldi tőzsdéken is meglehetősen színtelen az üzlet és nagyobb árfolyamhullámzások az elmúlt hét folyamán ott sem állottak be. Az árfolyamoknak tartottsága a mostani nehéz politikai viszonyok között, megerősíti a márvaló köröknél azon véleményt, hogy a kibontakozás után felendülés várható az értékpapírok piacán, annyival is inkább, mivel az ipar és kereskedelem üzletmenete általában kedvezőbbé vált és ennélfogva úgy közvetlenül az iparvállalatok számára, valamint iparvállalatoknál többé-kevésbé érdekelt pénzintézetekre nézve is kedvezőbb kilátások nyílnak.

Az értékpapírpiacra a befektetési értékek mellett, melyeknek árfolyama még egyre emelkedő irányzatot követ, főleg szénbánya értékek tüntetnek fel árfolyamemelkedést, mivel a Németországban kitört szénbányász strike következtében a németországi szénbányázatal megcsappanása várható, ami szénbányáinkra nézve nagy előnyökkel járhat kapcsolatban.

A cukorárak rohamos emelkedése következtében a magyar cukoripar részvényekben is élénkebb üzlet fejlődött ki és így a papírok árfolyama az elmúlt héten emelkedett.

A fővárosi bankok közül a Hazai Bank tette közé mint első 1904. évi mérlegét, mely a múlt évi eredménnyel szemben több mint 100 000 K. többletet tüntet fel.

A nevezetesebb papírok árfolyamváltozásai a következők:

	jan. 13.	jan. 20.
40/0-os magyar koronajáradék	98.70	99.—
3 1/2 0/0-os m. földhitelintézet zalogl.	90.—	90.25
Magyar Általános Hitelbank részv.	793.25	795.—
Oszták hitelintézet részvény	673.50	680.25
Magyar jelzáloghitelbank részvény	530.25	530.75
Salgótarjáni szénbánya részv.	594.—	598.50
Magyar cukoripar részvény	1835.—	1902.50

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1905. évi január hó 1-től 1905. évi január hó 19-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Mircs Perszida tulajdonát képező 1846. ó. i. sz. ház, 3 hold szántó és 1000 négyszögöl szerűkert felét elajándékozta Bogojevits Mladennak.

Wegner József tulajdonát képező 2783. sz. házat megvette Stöber Mihály és Anna 8000 koronáért.

Nyílttér.*

Menyas szony-selyem

minden színben mért. 85 krtól 11 frt 35 krig. Bérmentve és már elvámolva a házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával.

Henneberg selyemgyára, Zürich.

52/3—7.1

* Az a rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerk.

TÁVIRATOK.

József főherceg állapota.

Budapest, január 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből táviratozzák: A legújabb kiadott orvosi jelentés szerint a nagybeteg József főherceg az éjjel keveset aludt, de azért állapotában semmiféle változás nem állott be.

A kereskedelmi tárgyalások.

Budapest, január 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a „Fremdenblatt” berlini értesülése szerint a kereskedelmi tárgyalások véget értek. Hír szerint rövid időn belül a kereskedelmi szerződés ügye elintézésre kerül.

Szapáry Gyula meghalt.

Budapest, január 21. (A „Torontál” eredeti táv.) Szapáry Gyula gróf, Magyarország volt miniszterelnöke, mint Abba-ziából jelentik, ma éjjel 12 órakor 75 éves korában meghalt. Szapáry Gyula gróf tárnokmester, az aranygyapjas rend tulajdonosa, Magyarországnak 1873-ban, a Szlávy-kabinetben belügyminisztere volt, 1878-ban pénzügyminiszterre nevezetett ki, 1889-ben földművelési miniszter volt, 1890. márciusában miniszterelnökké nevezetett ki, mely állásban 1892. év novemberéig maradt. Az ezen időben fölmerült egyházpolitikai kérdések megoldásának módjára nézve közte és minisztertársai között felmerült véleménykülömböset folytatán állásáról lemondott, de továbbra is tagja maradt a képviselőháznak. 1896-ban nem lépett fel, hanem helyét a főrendiházban foglalta el. 1897., 1899. és 1901-ben a delegáció elnöke volt.

A cár elleni merénylethez.

Budapest, január 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) A cár elleni merényletről pótlólag a következőket jelentik Szentpétervárról: Mérvadó körökben meg vannak győződve arról, hogy nem véletlen műve a már tegnap közölt ágyulövés, hanem merényletről van szó. Valóságos csodának mondható, hogy a cár nem vesztette életét, mert alig 15 lépésre ült attól a helytől, ahol a golyó a zászlóba csapott, egy másik golyó pedig abba a lépcsőbe csapott be, mely a sátorhoz vezetett. A városban óriási izgatottság uralkodik s számos letartóztatás történt.

Schmidthauer-féle

Igmándi

keserűviz, reggelenként fél pohárral használva,

meglepően gyors és nagyszerű sikerrel pótolja otthon bármely évszakban a Karlsbadi és Marienbadi ivó kurát, gyomor és bélbajokban, ugyisint elkövéredés, szívelhaja-

sodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj és lépdagatásnál, cukorbetegség, csusz és köszvény-nél, stb. — Az „Igmándi” hatásosságában egyéb keserű vagy hashajtó ásványvizek meg sem közelítik és saját érdekében cselekszik, ki helyette mást nem fogad el. — Utasítás mellékelve. — Kapható Nagybecskereken Prandell B. ur üzletében. — Főszékfűtés a forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél Komáromban. — Egész üveg 50 f., félüveg 30 f. — Az egyedüli természetes keserűviz, amely kis üvegben is kapható. (20—16.3)

Budapest, január 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból táviratozzák: A Szentpétervárotól előfordult legújabb merénylet alkalmával az egyik ágyugolyó a cárról közelében álló Vladimir nagyherceg kezét érte, a ki felemelte az egyik szilánkot s megmutatván azt a cárnak, e szavakkal tette zsebre: „Semmi baj!”

Tizenhat éves apagyilkos.

Budapest, január 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, az aradmegyei Iltyó községben tegnap este Nyámcz Vaszilio, egy 16 éves legény megölte az édes apját, Nyámcz Györgyöt. A gyermekifju, kibén hatalmasan kifejlődött a mulatni vágyás ösztöne, folyton zsarolta az apját pénzért, hogy könnyelmű szenvedélyét kielégíthesse. Nyámcz Györgye, ki szegény földmives ember volt s a napi szükségleteit is alig bírta fedezni, csak a legtrikább esetekben teljesíthette fia kérését, így is közelgett azonban a végső tönkrejutáshoz. A fiúnak tegnap megint pénzre volt szüksége, amiért aztán erősen zaklatni kezdte az öreget. Az apja ingerülten utasította el magától, mire a heves vérű gyerek annyira felbőszült, hogy felkapta a közelben fekvő fejszét s erejének teljes megfeszítésével az apja fejéhez sújtotta. A csapás oly hatalmas volt, hogy tökéletesen szétrombolta Nyámcz Györgye koponyáját s a szerencsétlen ember nyomban szörnyet halt. Az elvetemült fiatal apagyilkost, ki a legnagyobb cinizmussal ismerte be rémtettét, a csendőrség átadta az aradi ügyésznek.

Az orosz-japán háború.

Budapest, január 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Kölnische Zeitung”-nak jelentik Szentpétervárról: A harmadik orosz hajóraj, melynek parancsnokai Nebogadov ellentengernagyot nevezték ki, a következő hajókból áll: Az „Imperator Nikolaj” nevű sorhajóból, az „Opraxin”, „Senjavin” és az „Usakov” nevű páncélosokból és a „Wladimir Monomach” nevű cirkálóból, amelyekhez még hat torpedónaszád is kerül. A nevezett hajókon most éjjel-nappal serényen folynak a kisebb javítási munkák. Hír szerint a harmadik orosz hajóraj minden egyes hajója drótnélküli távirókészülékkel lesz felszerelve. Illetékes körökben biznak abban, hogy a hajóraj néhány hét múlva sikerül utnak indítani.

Orosz munkások a cárhoz.

Budapest, január 21. (A „Torontál” ered. táv.) Szentpétervárról táviratozzák, hogy az ottani munkások feliratot intéztek a cárhoz, a melyben foglalkoznak a jelenlegi, rájuk nézve tarthatatlan állapotokkal és arra kéri a cárt, hogy változtasson a jelenlegi súlyos helyzetben. A felirat kezdősorai ezek:

Mi, Pétervár munkásai és lakosai járulunk hozzád, hatalmas cárr, hogy elpanaszoljuk, miszerint nyomorult rabszolgák vagyunk, akiket az önkény zsarnokisága fojtogat. De a mi türelmünknek is már vége szakadt. Beszűntettük a munkát, mert nekünk, valamint az egész orosz népnek nincsenek emberi jogaink. Hivatalnokaid miatt rabszolgák lettünk. Azokat, akik a munka védelmére szót mertek emelni, irgalmatlanul börtönre vetették. A hivatalnokok rablók, tolvajok, a nép pedig meg van fosztva annak a lehetőségétől, hogy részt vegyen a megadóztatás és az állami kiadások megálapításában. Inkább meghalunk, mintsem tovább is ilyen törvények alatt éljünk. Ezután elősorolják főbb bajait majd így végzik a feliratot: — Cár segíts népeden, törd le a közted és néped közötti válaszfalat parancsodd megkérésünk teljesítését, mert ha nem, úgy itt halunk meg. Két utunk van: a szabadság és boldogság, vagy — a halál. Mi szívesen feláldozzuk életünket is Oroszorszáért.

Határidő-üzet.

Budapest, január 21. (A nagybecskerekeli Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árakban nem állott be jelentékenyebb változás. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	9.81	—
Buza (októberre)	8.62	—
Tengeri májusra)	7.47	—
Zab (áprilisra)	6.99	—
Rozs (áprilisra)	7.64	—

9764/Urb. 1904. szám.

105—1.1

Hirdetmény.

A nagybecskerekeli királyi törvényszék, mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy Drapos János és érdektársai törökbecsei lakosoknak kérelme folytán a törökbecsei 1671. sz. tjkvben 2146. hrsz. alatt a törökbecsei urbéri birtokok tulajdonául felvett 250 hold Garajevác dűlőbeli urbéri legelő tényleges egyénekenkénti felosztásának bírói jóváhagyása iránt a 20326/1890. I. M. számú rendelet 47. és következő szakaszaiban szabályozott eljárás megindítása elrendeltetvén, a most hivatkozott rendeletben előírt nyomozásnak a kiküldött törvényszéki bíró által leendő foganatosítására határnapul 1905. évi február hó 9-ik napjának délelőtti 9 órája Törökbecse községéhezhoz kitézetett.

E határnapra a fent megjelölt közös legelőre jogosultak jelen hirdetmény után a törvényes következmények terhe alatt azzal idézettek meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviselőiről gondoskodjanak.

Kelt Nagybecskerekelen, a kir. törvényszék, mint urbéri bíróságnak, 1905. évi január hó 13. napján tartott ülésében.

Gavrilovics István,
kir. törvényszéki jegyző

Zsíros Lajos,
kir. törvényszéki elnök.

Meghívó.

Az „Első torontálszécsányi takarékpénztár, mint részvénytársaság” 1905. évi február hó 5-én d. u. 3 órakor az intézet helyiségében

XVI. rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. c. részvényesek ezennel meghívattak.

Napirend:

1. A közgyűlési elnök, jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelítő válaszlása.
2. Az 1904. évi mérleg, igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések előterjesztése és a felmentvény megadása
3. Az 1904. évi tiszta nyeresmény feletti határoza hozatal.
4. A jelenléti jegyek értékének megállapítása 1905. évre.
5. A felügyelő-bizottság és három póttag választása három évre.
6. Netáni indítványok.

Torontál-Szécsány, 1905. évi január hó 5-én.

(75—32)

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

22. §. A közgyűlést azon részvényesek alkotják, kik egy vagy több részvénynek olyan tulajdonosai, kik a közgyűlés előtt legalább 14 nappal a társaság részvénykönyvében bevezetve voltak és részvényeiket szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézetnél letéteményezték.

23. §. A közgyűlés előtt letéteményezett és a letévő nevére szóló részvények minden részvény tulajdonosát egy szavazatra jogosítják, de 10-nél több szavazatot senki sem egyesíthet magában.

Minden részvényes jogosítva van magát meghatalmazott részvényes által képviseltetni.

Nők szavazati jogukat meghatalmazott által gyakorolhatják, gyámság és gondnokság alatt állók, valamint jogszemélyek törvényes, illetve alapszabályszerű képviselőik által azon esetben is, ha ezek nem lennének részvényesek.

Másolat.

15022/903. B. szám.

89—1.1

Ő Felsége a király nevében!

A szegedi kir. törvényszék mint esküdtbíró-ság, Pókay Elek kir. ítélőtáblai bíró elnöklété alatt dr. Gerhauszer József és dr. Márton József kir. törvényszéki bírók, valamint Szakács József kir. törvényszéki jegyző mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett a vádhatárnak 1903. évi 13039. szám. alatt kelt vádhatározatában Sznopek János vádlott ellen a btkv. 258. 259. §-ában meghatározott egyrendbeli nyomtatvány útján elkövetett rágalalmazás vétségé miatt s Chernolatecz Géza ellen a btkv. 258. 259. §-ában meghatározott egyrendbeli nyomtatvány útján elkövetett rágalalmazás vétségé és a btkv. 261. §-ában meghatározott egyrendbeli nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétségé miatt foglalt vád fölött Chernolatecz Gézaak és Sznopek Jánosnak mint magánvádlóknak és vádlottaknak, továbbá dr. Hody Antal ügyvédnek, mint Sznopek János magánvádló képviselőjének s ugyanannak mint vádlottaknak a védőjének s végül dr. Kozics Elemér ügyvédnek mint Chernolatecz Géza magánvádló képviselőjének s ugyanannak mint vádlottaknak védőjének jelenlétében 1903. november hó 24. és 25. napján Szegeden megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg ítelt: Chernolatecz Géza 33 éves horvátszentinai születésű józseffalvai lakos, róm. kath. nős, gyermektelen, vagyontalán községi jegyző, a kire vonatkozólag az esküdek a hozzájuk intézett I. csoport I. alatti erre a kérdésre: „Bűnös-e Chernolatecz Géza vádlott abban mint szerző, hogy a Nagybecskerekelen megjelent „Torontál” című napilapnak 1902. évi augusztus 13-án kiadott 185. számában „Megtámasztott községi előjáróság” felirás alatt nyomtatvány útján közzétett cikknek ezen kitételeivel „nem ér a cikkiről ész az egyszerű okból, mert onnan szoktunk valamit kérni, ahol van”, „ha az ügy tisztá títés elé terjesztett volna, az egész ügy csak egy suundam-bundam módra, gyűlésen kívül lett elhatározva”, „hajtsák be a tiszteknél ánt levő összeget, ezen is utazhatik néhány tuzoltó”, „lehetett volna még néhányval megtoldani, pl. üres kalász magasán hordja a fejét.” Sznopek János ellen meggyalázó kifejezést használt?” és II. csoport I. alatti erre a kérdésre: „Bűnös-e Chernolatecz Géza vádlott mint szerző abban, hogy a Nagybecskerekelen megjelent „Torontál” című napilapnak 1902. évi augusztus 30-án kiadott 198. számában „Nyiltér, Nyilatkozat” felhívás alatt nyomtatvány útján közzétett cikknek ezen kitételeivel, „Sznopek János hamis tartalmu nyilatkozatokkal igyekszik kiönteni mérgét ellenem”, „az a nyilatkozat, amely a Gamenczy-féle esetre vonatkozólag látott napvilágot vagy hamis. vagy Gamenczynek szugeráltatása folytán jelenhetett meg.” Sznopek Jánosról olyan tényt állított, mely valódisága esetén Sznopek János ellen a büntető eljárás megindításának okát képezne vagy azt a közmegevetésnek tenné ki?” nemmel, ellenben a II. csoport II. alatti erre a kiegészítő kérdésre: Bűnös-e Chernolatecz Géza vádlott mint szerző abban, hogy a Nagybecskerekelen megjelent „Torontál” című napilapnak 1902. évi augusztus 30-án kiadott 198. számában „Nyiltér, Nyilatkozat” felhívás alatt nyomtatvány útján közzétett cikknek ezen kitételeivel, „Sznopek János hamis tartalmu nyilatkozatokkal igyekszik kiönteni mérgét ellenem”, „az a nyilatkozat, amely a Gamenczy-féle esetre vonatkozólag látott napvilágot vagy hamis vagy Gamenczynek szugeráltatása folytán jelenhetett meg.” Sznopek János ellen meggyalázó kifejezést használt?” és a III. csoport alatti erre a kérdésre? Bűnös-e Chernolatecz Géza vádlott mint szerző abban, hogy a Nagybecskerekelen megjelent „Torontál” című napilapnak 1902. évi augusztus 30-án kiadott 198. számában „Nyiltér, Nyilatkozat” felirás alatt nyomtatvány útján közzétett cikknek ezen kitételeivel: „Sznopek János kanizsai lovagja nem azért sérteget, hogy elégtételt adjon nem azért művelt ember, hogy az udvariasság szabályait oldalba ne rugja.” „Sznopek ur. Én atadom őt a közmegevetésnek. Helye ezentul ott lesz, ahol az ilyen cikkeket nem tartják sértésnek.” „Sznopek János megbízottaimat sértegette meg, de azokat ő meg nem sértheti a történetek után.” „Sznopek urral, mint lovagias társadalom”, „a bíróság majd meg fogja tanítani arra”, „a dutyiban rabkötös, majd elmékedhetik felőle.” Sznopek János ellen meggyalázó kifejezést használt?”, 7-nél több szavazattal igennel felelték. bűnösnek mondták ki a btkv. 261. §-aba ütköző, a „Torontál” című napilapnak az 1902. évi augusztus 30-án kiadott 198. számában a „Nyiltér, Nyilatkozat” cím alatti cikk közzététele által nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétségében s ezért a btkv. 261. §-a alapján a btkv. 92 §-ának alkalmazása mellett az 1892 évi 27. törv. 3. §-ában meghatározott célokra fordítandó, 15 nap és különbeni végrehajtás terhe alatt a szegedi kir. ügyészégnél fizetendő és behajtatásán esetén a btkv. 53. §-a értelmében 10 (tíz) napi fogházra átváltoztandó 200 (kettő-

száz) korona fő és 5 (öt) napi fogházra átváltoztatandó 100 (száz) korona mellékbüntetésre ítéltetik, köteleztetik az eddig fölmerült s a kir. államkincstár által előlegezett 677 korona 90 fillér, valamint az ez után felmerülhető tartási mint büntügyi költséget a kir. államkincstárnak a fennálló szabályok szerint megfizetni, ugyanő köteleztetik Szopek János főmagánvádlónak 400 (négy száz) korona ügyvédi képviseleti mint szintén büntügyi költséget 15 nap és különböző végrehajtás terhe alatt megfizetni. Ellenben a már nevezett Chernolatecz Géza a „Torontál” című napilapnak az 1902. évi augusztus 13-án kiadott 185. számában a „Megtámadott községi előjáróság” felirás alatti cikk közzétételével elkövetett a btkv. 258. 259. §-ában meghatározott rágalmaszads vadsja alól a Bp. 373. §-a alapján felmentetik. Szopek János 33 éves róm. kath. szegszárdi születésű törökkanizsai lakos, özvegy, 1 gyermek apja, vagyontalan, állami iskolai igazgató, akire vonatkozólag az esküdtek a hozzájuk intézett ezekre a kérdésekre: I. főkérdés „Bűnös-e Szopek János vádlott mint szerző abban, hogy a Törökkanizsán megjelenő „Törökkanizsa és Vidéke” című hetilap 1902. évi augusztus 24-én kiadott 35. számának mellékletén. Válasz a „Torontál” című lap 185. számában megjelent Chernolatecz Géza aláírásával ellátott cikkre” felirása alatt nyomtatvány utján közzétett cikknek ezen kitételeivel nem tartom érdemesnek, hogy egy oly emberrel mint Chernolatecz foglalkozzam”, „egy oly ember mint Chernolatecz Géza torontáljózseffalvai jegyző, ki Tukacs Miklós volt ökanizsai jegyző által megbotortatott, hogy hátán a bot eltört, ki Gamenczy Gerő volt kanizsai m. kir. adótiszt által megveretett, ki az édes magyar haza elleni tüntetéséért fegyelmi uton hosszabb időre felfüggesztetett és meg lett büntetve, ki egy kiváló férfiakból álló becsületbiróság által elégtétel adásra érdemesnek nem találattott, egy ilyen ember a „Törökkanizsa és Vidéke” feletti kritikát nem mondhat, a cikk íróját meg nem sértheti”, „a diszkvalifikált községi jegyző, Chernolatecz, akire szomoruan tekint a járás érdemekben gazdag jegyzői kara”, „itt áll most ön az érdemben gazdag jegyzői karnak szégyenére”, „többet figyelembe sem veszem egy olyan rendesen diszkvalifikált ember kirohanását, feljajdulását mint Chernolatecz, mert egy olyan ember nem sérthet”, — Chernolatecz Gézáról olyan tényt állított, mely valóságos és én Chernolatecz Géza ellen a büntető eljárás megindításának okát képezte, vagy őt a közmegegyezésnek tenné ki? I. Kiegészítő kérdés: „Bűnös-e Szopek János vádlott mint szerző abban, hogy a Törökkanizsán megjelenő „Törökkanizsa és Vidéke” című hetilap 1902. évi augusztus 24-én kiadott 35. számának mellékletén. Válasz a „Torontál” című lap 185. számában megjelent Chernolatecz Géza aláírásával ellátott cikkre” felirás alatt nyomtatvány utján közzétett cikknek ezen kitételeivel: „nem tartom érdemesnek, hogy egy oly emberrel, mint Chernolatecz, foglalkozzam”, „egy oly ember mint Chernolatecz Géza torontáljózseffalvai jegyző, ki Tukacs Miklós volt ökanizsai jegyző által megbotortatott, hogy hátán a bot eltört, ki Gamenczy Géza volt kanizsai m. kir. adótiszt által megveretett, ki az édes magyar haza elleni tüntetésért fegyelmi uton hosszabb időre felfüggesztetett és meg lett büntetve, ki egy kiváló férfiakból álló becsületbiróság által elégtételadásra érdemesnek nem találattott, egy ilyen ember a „Törökkanizsa és Vidéke” feletti kritikát nem mondhat, a cikk íróját meg nem sértheti”, „a diszkvalifikált községi jegyző Chernolatecz, a kire szomoruan tekint a járás érdemekben gazdag jegyzői kara”, „itt áll most ön az érdemekben gazdag jegyzői kar szégyenére”, „többet figyelembe sem veszem egy olyan rendesen diszkvalifikált ember kirohanását, feljajdulását, mint Chernolatecz, mert egy oly ember nem sérthet” — Chernolatecz Géza ellen meggyalázó kifejezést használt? nemmel feleltek, az ellene emelt a btkv. 258. 259. §-ában meghatározott egyrendbeli, nyomtatvány utján elkövetett rágalmaszads vadsjének vádja alól a Bp. 373. §-a értelmében szintén felmentetik. A „Torontál” című lap kiadója tartozik ezt az ítéletet jogerőre emelkedése után lapja legközelebbi száma elején a törvényes következmények terhe alatt közzétenni. Indokok: Minthogy az esküdtek a hozzájuk intézett I. csoport I. és II. csoport I. alatti kérdésekre nemmel, a II. csoport II. alatti és III. csoport alatti kérdésekre 7-nél több szavazattal igennel s végül a IV. csoport I. alatti főkérdésre és I. alatti kiegészítő kérdésre nemmel feleltek s minthogy az esküdtbiróság az esküdtek határozatát szabályszerűnek találta és elfogadta, Chernolatecz Géza vádlottat bűnösnek kellett kimondani a btkv. 261. §-ába ütköző, a „Torontál” című napilapnak az 1902. évi augusztus 30-án kiadott 198. számában a „Nyilatkozat” cím alatti cikk közzétételével által nyomtatvány utján elkövetett becsület-sértés vétségében s ezért ugyanőt súlyosbító körülmény hiányában s büntetlen előlétele mint enyhítő körülményre való figyelemmel a btkv. 92. §-ának alkalmazása mellett a rendelkező részben meghatározott büntetéssel kellett sújtani, ellenben őt, a „Torontál” című napilapnak az

1902. augusztus 13-án kiadott 185. számában a „Megtámadott községi előjáróság” felirás alatti cikk közzétételével elkövetett a btkv. 258. 259. §-ában meghatározott rágalmaszads vadsja alól és Szopek Jánost az ellene emelt a btkv. 258. 259. §-ában meghatározott rágalmaszads vétségének a vádja alól a Bp. 373. §-a alapján fel kellett menteni. Chernolatecz Géza vádlottnak a büntügyi költségekben történt elmarasztalása a Bp. 479. 480. §-ain alapszik. Az ítélet közzétételére vonatkozó intézkedés az 1848. évi 18. törv. 35. §-án és a btkv. 277. §-án alapszik. A dr. Hody Antal védő által a valóság bizonyítása céljából felolvastatni kért iratok közül a Törökkanizsán, torontáljózseffalvai önkéntes tűzoltó-egylet parancsnokságának Törökkanizsa községi előjárósága ellen hozott 13032/98. sz. főszolgabírói határozat és 14032/98. sz. alispáni határozat, továbbá a kanizsai csendőrsnek 9115/902. sz. a. íktatott jelentése és az erre hozott 9929/902. sz. határozat, továbbá a nagybecskereki alispáni hivatalnak címzett 405/94. sz. értesítése, ezzel kapcsolatosan a 32966/94. sz. a. kelt alispáni határozat felolvasása azért rendeltetett el, mert felolvasásukat törvényes akadályok nem gátolták. Kelt Szegeden, 1903. évi november hó 25-ik napján. Pókay s. k., esküdtbirósági elnök. Dr. Márton s. k., előadó.

Hivatalos másolat hitelül:

Horváth,
s. kiadó.

Másolat.

9980/B. sz. 1904.

Ö Felsége a király nevében!

A magy. kir. Kuria nyomtatvány utján elkövetett rágalmaszads vétsége miatt vádolt Szopek János és Chernolatecz Géza ellen folytatott bűnperben, a melyben a szegedi kir. törvényszék, mint esküdtbiróság 1903. évi november hó 25-ik napján 15022. sz. alatt ítéletet és ugyanazon napon és szám alatt végzést hozott, Chernolatecz Gézának, mint főmagánvádlónak és mint vádlottnak, valamint képviselőjének az ítélet ellen közbevetett semmisségi panaszát és a végzés ellen bejelentett felfolyamodását 1904. évi december hó 6-ik napján tartott nyilvános tárgyaláson bírálat alá vevén a kir. koronaügyészek meghallgatása után következő végzést hozott: I. A felfolyamodásnak, a mennyiben a B. P. 384. §-ának 4. és 5. pontjaira alapított semmisségi panasz visszautasítását panaszolja, hely adatik s a nehezelt végzés e részének megváltoztatásával a B. P. 384. §-ának 4. és 5. pontjaira alapított semmisségi panaszok elfogadtnak; egyebekben a felfolyamodás elutasítottatik. II. A semmisségi panaszok az a része, mely a valóság bizonyítására vonatkozó külön kérdés föl nem tétele miatt, nemkülönben az a része, mely a költségek tárgyában használtatott, visszautasítottatik. III. Egyebekben a semmisségi panasz elutasítottatik. Indokok. I. Chernolatecz Géza főmagánvádló ugyanis mint viszonyvádlott és képviselője felfolyamodást használnak az esküdtbiróságnak a semmisségi panasz részben visszautasító végzése ellen. A felfolyamodás részben alaptalan. Az esküdtbiróság ugyanis a bűnösség tárgyában bejelentett semmisségi panasz azért utasította vissza, mert így volt bejelentve: „Szopek János fölmentése”, „Chernolatecz Géza elítélésére miatt.” E perorvoslat helyesen utasítottatott vissza, mert a bejelentés nem felel meg a B. P. 390. és 430. §§ rendelkezésének, mert a bejelentők nem jelölték meg határozottan a semmisségi okot vagyis azt a ténykörülmenyt, melynél fogva a Szopek János terhére rótt tett az esküdtek határozatában foglalt nemleges kijelentés dacára is büntetendő cselekménynek volna tekintendő és a Chernolatecz terhére rótt tettek, az esküdtek igenleges határozatai dacára sem volnának büntetendő cselekményeknek tekintendők. Ellenben helytelenül utasítottatott vissza elkészítés címén a semmisségi panasznak a B. P. 427. §-ának 4. pontjára alapított része, mert a vádlott a kérdések feltevése miatt használt semmisségi panasz a B. P. 427. §-ának második bekezdésének rendelkezése szerint nem tartozik a kérdések kihirdetése alkalmával a főtárgyaláson bejelenteni. A felfolyamodásnak e részben tehát helyét kellett adni. Alapos a felfolyamodás a részben is, hogy a B. P. 427. §-ának 5. pontjára alapított semmisségi panasz elkészítés címén nem volt visszautasítható, mert a Chernolatecz Géza mint vádlott és védője által c) pont alapján bejelentett semmisségi panasz a B. P. 427. §-ának első bekezdése értelmében az ítélet ellen érvényesítendő és a vádlott a most idézett §. második bekezdése szerint a perorvoslatot szintén nem tartozik már a főtárgyalás során érvényesíteni. Az esküdtbiróság végzésének fenti részei tehát a B. P. 379. §-a értelmében megváltoztatandók és a semmisségi panaszok elfogadandók voltak. II. A semmisségi panasz indokolásában Chernolatecz Géza és képviselője azért használnak semmisségi panaszt, mert nem tételt fel külön kérdés a Btkv. 263. §-ának utolsó bekezdésében megjelölt, a büntethetőséget kizáró körülményre. Ezt a semmisségi panaszt a kir. Curia a B. P. 434. §-a alapján azért utasította vissza, mert az a B. P. 388. és 430. §§.

ellenére az ítélet kihirdetésekor nem jelentette be, az indokolásban tehát elkészve érvényesített. Az ugyancsak az indokolásban a költségek tárgyában használt semmisségi panaszt, mint a törvényben kizártat, a kir. Curia a B. P. 434. §-a alapján azért utasította vissza, mert ez a semmisségi ok a B. P. 384. 385. és 427. §§-ban taxativa felsorolt semmisségi esetek között nem fordul elő, tehát semmisségi panasz tárgyává nem tehető. A bizonyítási eljárásra vonatkozólag Chernolatecz mint vádló képviselője ujn. csak azért jelentette be a főtárgyaláson a B. P. 384. §-ának 9. pontjára alapított semmisségi panaszt, mert a 72. számú u. n. tűzoltósági iratoknak és a 35. számú iratok közül a 405/894. és 32962/894. sz. végzéseket felolvasása indítványa ellenére elrendelt. A perorvoslat indokolásában a bizonyítási eljárásra vonatkozólag újabb semmisségi panaszokat érvényesítenek. Az utóbbiak mint elkészettek, B. P. 434 §-a alapján visszautasítandók voltak, mert a B. P. 384. §-ának negyedik bekezdése ellenére a panaszolt határozat kihirdetésekor nem jelentettek be. III. A Chernolatecz által a főtárgyaláson a B. P. 384 §-ának 9. pontja alapján bejelentett most említett semmisségi panasz alaptalan, mert a felolvasott iratok azon tény valóságának igazolására szolgáltak, hogy Szopek János a tűzoltó-egylet megbízásából írta a cikket. Minthogy ugyanis Szopek Jánosnak, mint vádlottnak e körülményre nézve a valóság bizonyítása jogerősen megengedett: a nevezett iratok, mint a büntethetőséget kizáró körülményre vonatkozók, a védelem érdekében olvastattak fel s így azoknak felolvasása a vád jogos érdekeit nem sértette. Chernolatecz és képviselője a B. P. 427. §-ának 5. pontjára hivatkozással az ítélet ellen azért is jelentettek be semmisségi panaszt, mert az elnök befejező fejtegetései által a bűncselekmény tényálladéka és ismérvei kellőképpen az esküdteknek megmagyarázva s könnyen érthetővé téve nem voltak. Ez a semmisségi panasz alaptalan, mert az minden adat nélkül a legnagyobb általánosságban van tartva és mert a B. P. 363. §-a szerint az elnök fejtegetésének a jogi kérdésekre vonatkozó része csakis abban az esetben veendő jegyzőkönyvbe, ha azt a felek kifejezetten kérték, a bejelentők azonban nem élvén a B. P. 363 §-ában foglalt ezen jogokkal, panaszuk el sem bírálható, egyébként pedig a fejtegetés a főtárgyalási jegyzőkönyv szerint, melyet a felek nem kifolyasztottak. Az elfogadott semmisségi panaszok alaptalanok lévén, azokat a B. P. 437. §-ának negyedik bekezdése értelmében elutasítani kellett, a semmisségi panasz indokolásában az is fel van hozva, hogy három esküdt, kik közelebből megjelölve nincsenek, elnöki engedély nélkül elhagyta a tanácskozási termet. Minthogy azonban nem is állítatik, hogy ezek az esküdtek társaikon kívül másokkal is érintkeztek vagy éppen értekeztek volna: e panasz annál kevésbbé volt figyelembe vehető, mert az eset, ha megörtént volna, sem állapítana meg semmisségi okot. Minél fogva a kir. Curia a B. P. 332. §-ának harmadik bekezdésében megengedett ellenbizonyítást sem találta elrendelendőnek. Kelt Budapesten, 1904. évi december hó 6-án. Owerschall Andor s. k. Tarvai János s. k. előadó.

Hivatalos másolat hitelül:

Horváth,
s. kiadó.

15820/B. 1904. sz.

A 15022/B. 1903. sz. esküdtbirósági ítéletnek a 9980/B. 1904. sz. kir. Curia végzés alapján 1904. december 6-ikán beállt jogerőre emelkedését s a jelzett ítélet büntetést megállapító és közzétételét rendelő részeinek a B. P. 494. §-a értelmében való végrehajthatóságát igazolom.

Szegeden, a kir. törvényszék mint büntető bíróságnál, 1904. december 24-ik napján.

Pókay
h. elnök.

Hirdetmény.

A Zsablya községnél rendszeresített és 800 korona évi fizetéssel javadalmasított földadó-nyilvántartói állás üresedésben van. Az ezen állást elnyerni óhajtó közigazgatási tanfolyamot végzett egyének küldjék okmányaikat alulírott községi jegyzőhöz. Az állás egyelőre ideiglenesen fog betölteni s ha jelentkező beválik, véglegesen meg fog választatni.

Szintgy alkalmazást nyer egy az adóügyekben jártas tanfolyamot végzett egyén, mint napidijas 3—4 hónapi tartamra 2 korona napidij mellett.

Jelentkezők küldjék okmányaikat szintén alulírott községi jegyzőhöz.

Mindkét állás azonnal elfoglalható.

Zsablya, 1905. január 16-án.

Nikolits Endre,
községi jegyző.

Nagybecskereki takaré- és előleg-

1904. évi zár-

Vagyon.

	korona	fillér	korona	fillér
Pénztári készlet	37331	53		
Giró-számlai követelésünk az osztrák-magyar banknál	22922	25		
Követelésünk fővárosi pénzügyintézetknél	15610	64		
Leszámított 3057 drb váltó	3448015	42		
Jelzálog-kölcsönök	279279	35		
Előlegek értékpapírokra	31618	50		
Folyószámlai előlegek alapszabályszerű fedezettel	179317	10		
Intézeti ház	132000	—		
Árverésen vett ingatlanok	kor. 83100—			
Le átvállalt jelzálogteher	kor. 23769·24			
Értékpapírok	59330	76		
Idegen értékpapírok	6910	—		
Bánatpénzek	40000	—		
	2123	80	4254459	35
			4254459	35

Tartozik.

1904. évi nyeresemény-

	korona	fillér	korona	fillér
Kétes leírások	15063	68		
Fizetett üzleti adó, egyéb adók és járuléka	14707	65		
Fizetett betéti kamatadó	10676	64		
Napibiztosok jelenléti jegyei	1794	—		
Hivatalnokok fizetései	17597	—		
Felügyelő-bizottsági és ügyészi állandó tiszteletdíj	2200	—		
Kegydíj	400	—		
Helyiségbér	2000	—		
Üzleti költség	8978	68		
Fizetett és tökesített betéti kamatok	106766	34		
Ösztöndíj-alapítvány-kamat	400	—		
Nyugdíj-alap javadalmazás	kor. 800—			
Nyugdíj-alap 5% kamatja 1904. évre	kor. 2785—			
Fizetett visszleszámitolási kamat	19495	68		
13% igazgatósági jutalék	kor. 5364·08			
5% különleges tartalékalap javadalmazás	kor. 2063·11			
2% hivatalnoki nyugdíjalap javadalmazás	kor. 825·24			
Folyó évi tiszta nyeresemény	kor. 33009·75		41262	18
			244926	85
			244926	85

Kelt Nagybecskereken, 1904.

A „Nagybecskereki takaré- és előlegegyület mint részvény-

A z i g a z-

Franz s. k., vezérigazgató.

Napholtz s. k.

Mangold

Megvizsgáltatt, az intézet fő- és

Kelt Nagybecskereken, 1905.

A felügyelő-

Kokits A. F. s. k., elnök.

Keresztes Aladár s. k.

Tisztelt közgyűlés!

Az 1904. üzletévre vonatkozó jelentésünket a következőkben terjesztjük elő:
Intézetünk ügymenetelét a múlt 1904. évben a kereskedelmi törvény értelmében figyelemmel kísértük, az üzlet minden felvett leltárakat a kereskedelmi törvény és intézetünk alapszabályaival teljesen megegyezőnek és helyesnek találtuk.
Az igazgatóság által előterjesztett és 1904. évi december 31-én lezárt mérleget, valamint a nyereség- és veszteség-is a zármérleg megállapítását és az igazgatóságnak a nyereségy felosztására vonatkozó indítványának elfogadását ajánljuk.
Együttal kérjük, hogy úgy nekünk, mint az igazgatóságnak a lefolyt üzletévre a felmentvényt megadni sziveskedjék.
Kelt Nagybecskereken, 1905. évi január hó 7-én.

A felügyelő-

Kokits A. F. s. k., elnök.

Keresztes Aladár s. k.

egylet mint részvénytársaság.

mérleg-számla.

Teher.

	korona	fillér	korona	fillér
Részvénytőke	400000	—		
Tartalékalap	200000	—		
Különleges tartalékalap	25000	—		
Hivatalnoki nyugdíjalap	59285	—		
Ösztöndíj-alapítvány	8000	—		
Idegen értékpapír letét	40000	—		
Betétek és tőkesített kamatai	2625412	52		
Fel nem vett osztalék	572	—		
Visszszámításban elhelyezett 578 drb váltó	813985	06		
1905-re elszámolt kamatok egyenlege	40942	59		
13% igazgatósági jutalék	kor. 5364·08			
5% különleges tartalékalap javadalmazás	kor. 2063·11			
2% hivatalnoki nyugdíj-alap javadalmazás	kor. 825·24			
Folyó évi tiszta nyeresmény	kor. 33009·75			
	41262	18	4254459	35
			4254459	35

és veszteség-számla.

Követel

	korona	fillér	korona	fillér
Váltók utáni kamatok	206750	95		
Jelzálogkölsönök utáni kamatok	12278	07		
Előlegek és folyószámla utáni kamatok és díjak	9898	13		
Intézeti ház lakbérjövedelem	6179	74		
Ingatlanok utáni jövedelem	3165	56		
Nyereség eladott ingatlanokon	6654	40	244926	85
			244926	85

évi december hó 31-én.

társaság" könyvvivősege: **Lisztz János** s. k., főkönyvelő.

g a f ő s á g:

s. k.

dr. Grandjean s. k.**Haldegger** s. k.

mellékkönyveivel megegyezőnek találtatott.

évi január hó 7-én.

b i z o f í s á g:

Gyárfás Ödön s. k.**Mocsányi Rikárd** s. k.

93—11

ágát ellenőriztük, az intézet pénztárában rendkívüli vizsgálatokat tartottunk és úgy a könyvelést, valamint a pénztári kezelést és számla minden tételét pontosan megvizsgáltuk, azt helyesnek és az intézeti fő- és mellékkönyvekkel megegyezőnek találtuk, miért

b i z o f í s á g:

Gyárfás Ödön s. k.**Mocsányi Rikárd** s. k.

Asztmában,

tüdőhurutban, tüdővérzésben, tüdőbajban, gyomorhajban

megbetegedettek kerítsenek annyi időt és vizsgálják meg az alábbi gyógyulást bizonyító iratokat. Ez csak elenyésző csekély száma a folyton beérkezőknek. Minden megjegyzés nélkül közöltetnek, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a szenvedő közönség maga tudja legjobban megalkotni a véleményét. A levélkivonatok, csekély stílárius módosításoktól eltekintve, szövegben vannak közölve, azonban a hála, valamint az előző eredménytelen kura fölülti kritika elhagyásával. Az eredeti levelek megtekinthetők és igen óhajtható volna, hogy ezeket minél többen vegyék igénybe. Hatóságok ezt már megtették. Az igazságtól való eltérés, tekiüt nélkül, hogy ez a bevezetésre, avagy az azt követő gyógyítás leírására fordul-e elő, nagy büntetést okozna. Hogy a laikusnak módjában legyen, be sem várva a betegség fejlődését, hanem már a legcsekélyebb tünetnél meg idejekorán segítséget találni, itt felsoroljuk a leggyakrabban előforduló tüneteket: köhögés, mely gyakran hányásra ingerel. — Szúrás a mellben és a hátban. — Nyomás érzete a vállakban. — Éjjeli izzadás — Rendetlen szivverés, összekötve nagy félelemérzéssel. — Kevés alvás. — Rossz emésztés. — A kura folytatására a baj pontos leírása szükséges, el kell mondani, mi a foglalkozása és hogy hidegek-e a lábak. — így czimezzük:

Kur-Institut „Spiro spero“, Dresden-Niederlössnitz, Schulstr. 120a.

25 éves tüdőhurut.

15 éves koromban elvesztettem egészségemet azáltal, hogy kimelegedve ittam egy pohár hideg vizet. Erős köhögés állt be, a járás nehezemre esett, mellszorulás és légzési nehézség folytán. Egy év múlva minden megszűnt, de rövid idő múlva az állapot ismét bekövetkezett, kivált nagy melegben és ősszel, és egyáltalán ködös időben. Mindinkább rosszabbodott állapotom, úgy, hogy gyakran azt hittem, hogy megfulladok. Több orvos segítségét vettem igénybe, ezek azonban csak enyhülést tudtak szerezni. A sok erős köhögés és a nehéz lélegzés folytán annyira meggyöngyűtem, hogy éjjel csak ülő helyzetben bírtam nyugodni. Ezek a rohamok utóbb minden héten ismétlődtek és köhögés, sipolás és krákogás a légesőben, mellfájás, szivdobogás alakjában jelentkeztek, úgy, hogy oldalra nem bírtam feküdni, hanem mindenkor csak ülve kellett maradnom. E rohamok 4—5 napig és éjjelen át tartottak. Csak 2—3 napig bírtam némileg pihenni és aztán ismét újra kezdődött. Az orvosok nekem gyakran mondták, hogy szenvedéseim gyógyíthatatlanok, csak enyhülést lehet szerezni. A baj csirája örökre megmarad. Az utóbbi orvos kijelentette, hogy idült tüdőhurutban és légesődaganatban szenvedek. Végre, a mikor majdnem teljességgel lefogytam, és már az életet is meguntam, az újságokban a Spiro Spero gyógyító-intézet külön gyógyító-eredményeit olvastam. Ez bátorított és az intézethez fordultam segítségért. A gyógyítómód használatának kezdetén úgy tűnt föl, mintha állapotom rosszabbodna, de bátorítva a már meggyógyult páciensek által, folytattam a kúrát és 3 hét múlva legnagyobb örömmre javulást éreztem. Ettől kezdve a gyógyulás gyorsan haladt és nemsokára föl is keltem az ágyból, 2 havi kura után, Istennek hála, újból kezdekhettem meg foglalkozásomat és azt ma is folytatom, a nélkül, hogy borzasztó betegséggemnek valami nyoma maradt volna.

Kötelességemnek tartom a jó tanácsért és segítségért hálás köszönetemnek kifejezést adni és szívesen ajánlom minden szenvedőnek, hogy Spiro Spero gyógyítót bérbes kuráját folytassa.

Kiváló tisztelettel
Dösl Antal, Steyr (Felső-Ausztria), Duckartstr. 17.

Asthma, légesőhurut.

Örömmel írom meg, legjobb tudomásom szerint betegségem okát és gyógyítását. Minden előzetes érzés nélkül valamelyik reggel a légesőben krákogó és sipoló

ézés állott be. Krákogás által óhajtottam ezt az érzést megszüntetni, de hiába. Együttal hozzájárult a bajhoz légzési nehézség is, mely napról napra fokozódott és már a legkisebb erőlködésnél nagyon izzadtam, minek nagy hátránya lett. A köhögés oly erős volt, hogy gyakran eszméletlenül a földre terültem. Természetes, hogy ilyen körülmények között tovább dolgozni képtelen voltam. Feküdni sem bírtam már, nappal és éjjel ülve kellett maradnom. Már a legkisebb mozgásnál fokozódott a légzési nehézség és akkor már igazán örültem volna annak, ha a halál megváltott volna szenvedéseimtől. Igazsághoz híven, be kell vallanom, hogy nyomorultul néztem ki. Sokat keresve az újságokban, megtaláltam egy szert, az ugynevezett Asztmaport. Ez legalább némi segélyt hozott, gyógyulást persze szó sem volt. Majdnem két esztendőig használtam és vagy 70 márkát adtam ki érte. Aztán a Spiro Spero gyógyító-intézet gyógyító eljárására figyelmeztettek, elhatároztam, hogy ezzel is teszek kísérletet. Már az első utasítások, melyekben részem lett, bátorítottak és ime ez a kúra a legjobbnak bizonyult. Energikusan és szorgalmasan követtem az utasításokat és joggal mondhatom, hogy Isten után ennek köszönhetem a boldog napokat, a melyekben ismét részem van. Kúráját ajánlani fogom mindenkinek. Kiváló tisztelettel és hálával

Wagner Ferenc Kávé, Haunstetten (Bajorország).
A fönti aláírás hitelességét igazolja:
Haunstetten (Bajorország)

Tüdőhurut.

Két évvel ezelőtt tüdőhurutban betegedtem meg. Egy ideig huztam-halasztottam a dolgot, végül orvosi segélyt vettem igénybe. Különfélék rendeltek bevenni, sajnos, minden eredmény nélkül. Beletörtődtem szenvedéseimbe egészen ez évi februárig. Ekkor véletlenül olvastam az újságban a Spiro Spero gyógyító-intézetéről. Levélben fordultam oda, s már 3 nap múlva megkaptam a gyógyító eljárásra vonatkozó utasítást. Rögtön meg is kezdtem a kúrát és pár hét múlva javulást tapasztaltam és ma már a Spiro Spero gyógyító-intézetnek hálás köszönetet mondhatok az igazán figyelmes kezelésért és a teljes gyógyulásért. Ezt az intézetet tényleg minden szenvedőnek ajánlhatom. A kezelés díja amúgy sem sok.

Kratzer Emma, szerelő neje, Ingolstadt, Münzbergstr. 7.

Tüdőhaj, tüdővérzés.

1899-ben tüdővérzésben betegedtem meg erőteljes munkám folytán, a melyből kigyógyultam, míg orvosi kezelés alatt állottam. Nem tudva azt, hogy ily betegség állandó kezelést igényel. 1902-ben ismét tüdőhurutban betegedtem meg, melyhez vérhányás járult, miért agyba kerültem. Ismét a munkában való túlerőltetés, rossz levegő stb. okozta azt. Végül tudomást nyertem a Spiro Spero gyógyító-intézetéről, Niederlössnitzben, Dresden mellett. Sikertől a betegséget, az utasítások pontos betartása folytán, teljesen elűzőm és remélem, hogy többé sohasem lesz részem belőle. Ismétellen tehát hálás köszönetemet.

Buxbaum János, Haselbach, Stockerau m., Alsó-Ausztria.
E kijelentés igazságát elismeri a községi elöljáróság.
Kronberger, községi elöljáró.

Gyomor és bélhurut.

A Spiro Spero gyógyító-intézetnek hálás köszönettel tartozom azért a csodás eredményekért, melyeket az intézet rajtam ért el. 13 esztendőig rossz emésztésben, gyomorgyengeség- és étvágytalanságban szenvedtem. A test mindig föl volt nyuva és mindig hajtosztart kellett bevennem. Álmatlanság bántott, lábaimban oly gyengeséget éreztem, hogy csak nehezképpen tudtam mozogni. Gyakran voltak szédüléseim, kezek és lábak gyakran jéghidegek voltak. Betegségem ideje alatt tartózkodnom kellett a főzék és tézta élvezetétől, a mi nagyon elkeserített. Sok orvos kezelt, de mindig eredménytelenül. Ekkor egy újságtudósítás figyelmeztetett a Spiro Spero intézetre, ennek a kúráját követtem s gyorsan észleltem a kedvező hatást.

Megfelelő gyógykezelés folytán nemsokára helyreállott az étvágyam, rendszeres széklesem lett és jól aludtam. Nemsokára jól emésztettem az ételeket és 4 hónap múlva teljesen meggyógyultam. Csakis a Spiro Spero gyógyító-intézetnek köszönhetem, hogy most, 70-ik életévemben, megszabadultam hosszas betegségetől. A biztos és olcsó kura folytán ez intézetet mindazoknak melegen ajánlom, kik hasonló bajban szenvednek.

Teljes tisztelettel
Horn Teréz magánzónó, Wien, 16., Stillfriedplatz 5.
92—2.1

A kura levélbeli és folytatható a nélkül, hogy az embert a foglalkozásában zavarná. — Külön magyar levelezés.

LŐRINCZ ISTVÁN

cipésmester

a legrégibb lábbeli készítő Budapesten.

Rézt vett és kitüntetés nyert minden nagyobb kiállításon 1872. óta. — Párisban több kiállításon nyert elsőrendű kitüntetést.

Megrendelésre készít legfinomabb és elegáns női és úri cipőket, továbbá szalon-, estély- és fantásie-cipőket a legizlésebben, valamint erős, vízhatlan orosz bagaria-cizmákat, ugyszintén vadászcipőket és cizmákat a legszállárabb kivitelben és jutányos áron.

LŐRINCZ ISTVÁN
Budapest,
IV., Múzeum-körút 5. sz.

(11—33)

Női kalapokat,

szövött árukat

előrehaladt időny miatt mélyen leszállított áron adok el.

Jonász Bertalan.

(104—31)

Ügyes,

szépirásu fiatallembert, lehetőleg kereskedelmi iskolát végzettet, keresz azonnali belépésre helybeli cég

Ajánlatokat a „Torontál“ kiadóhivatala, továbbit „Ügyes 98n“ jele alatt.

(98—x3)

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-össillapító szernek bizonyult közsévényél, csúzási és meghűléseknel bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlások óvatosság legyünk és csak olyan áruvet fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerára az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

(12—254)

VÉD-JEGY.

A temesvári „DMKE“ mosó- és pipere-SZAPPANOK

a legjobbak és legolcsóbbak. (10, 20 és 30 fill.)

Jgazi magyar családi szappan. Kereskedőknek árkedvezmény. Kérjünk mindenütt temesvári „DMKE“ SZAPPANT!

A hol nem kapható, oda a gyár 5 kilogramos postacsomagokban szállítja utánvétel mellett portmentesen.

Czita: „Szappangyár“ Temesvár.

(21—166)

Saját magát károsítja, aki szőlőoltvány-szükségletét nem fedezli a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, Erdély.

A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (53—24.3)

A katalinfalvai községi takarékpénztár mint egyéni cég 1904. évi zárszámadása.
 Schlussrechnung der Katalinfalvaer Gemeindesparcassa als Einzelfirma pro 1904.

Vagyon. — Activa.		Zármérleg-számla. — Schluss-Bilanz-Conto.				Teher. — Passiva.	
		K.	f.			K.	f.
45	Kézpénz — Cassabestände	4034	58	32	Alaptőke — Stammkapital	80000	—
44	Váltóárca — Wechselportefeuille	171624	—	33	Tartalékalap — Reservefond	4521	40
43	Ingatlanok — Realitäten	8228	12	48	Betétek — Spareinlagen	99169	50
41	Adósok — Debitoren	4708	01	51	Atmeneti váltókamatok — Transitive Wechselzinsen	1583	06
49	Giró-számla — Giro-Conto	506	17	34	Tiszta nyereség — Reingewinn	3826	92
		189100	88			189100	88

Veszteség. — Verlust.		Nyereség- és veszteség-számla. — Gewinn- u. Verlust-Conto.				Nyereség. — Gewinn.	
		K.	f.			K.	f.
46	Költség-számla — Spesen-Conto:			52	Váltó-kamat — Wechsel-Zinsen	10994	51
	Adók és illetékek — Steuer u. Gebühren	1285	94	53	Különféle bevételek — Diverse Einnahmen:		
	Községi pótdó — Gemeindeumlagen	850	67		Benyújtási díj — Einreichungs-Gebühr	573	90
	Megyeri utadó — Com.-Strassensteuer	3	10		Vegyesek — Diverse	4	80
	Takarékbetéti adó — Einlagen-Steuer	431	55				
	Posta és egyéb — Post u. sonstige	131	65				
	Könyvelő — Buchhalter	800	—				
			3502	91			
38	Takarékbetéti kamatok — Zinsen nach Einlagen		4243	38			
34	Tiszta nyereség — Reingewinn		3826	92			
			11573	21			
						11573	21

Katalinfalván, 1904. évi december hó 31-én.

A könyvelésért: — Für die Buchhaltung:
 Schleich Miklós.

Az igazgatóság: — Die Direction:
 Weisz Fülöp. Schütz Mátyás. Mausz György.
 Schütz Péter. Rasimus Péter. Schütz János. Globuschütz Péter.

Ezen zármérleg-számla, nyereség- és veszteség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítván, mindenben egyezők és helyesnek találtak. — Diese Bilanz-Conto, Gewinn- und Verlust-Conto mit den Geschäftsbüchern verglichen und in allem übereinstimmend befunden.

101—11

Pessina Ede.

A felügyelő-bizottság: — Der Aufsichtsrath:
 Weisz Sebestyén. Pretz József.

Gligorovits Milán.

Dunántuli
 Közművelődési
 Egyesület
SORSJEGYEI
 1284 nyereség értéké
60.000 korona
 1 főnyereség 30.000 korona ért.
 2 főnyereség 10.000 korona ért.
 1 darab ára 1 korona.
 11 darab ára 10 korona.
 Huzás 1905. március hó II-én.
 Kapható mindenütt és a Cultur-egylet
 irodájában. Rökk Szilárd-u. 2. szám.
 = Vidékre viszonteladók kerestetnek. =
 (100—8.1)

**A „HERMES“ MAGYAR ÁLTALÁNOS
 VÁLTOÜZLET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
 BUDAPESTEN, DOROTTYA-UTCA 8.
 díjmentesen beszerzi a Magyar Általános Hitelbank részvé-
 nyek után az elővételi jog alapján eső
uj részvényeket,
 továbbá a mindenkori napi árfolyamon megveszi és eladja az elővételi jogot.
 Nevezett váltoüzleti részvénytársaságnál a legolcsóbb árak mellett kapha-
 tók ugy kézpénzfizetésre, mint havi részletekre 3%-kal kamatozó
 Magyar Jelzalog Hitelbank sorsjegyek, melyeknek legközelebbi huzása
 folyó évi február hó 25-én fog megtartatni
200.000 koronás főnyereségnyel,
 és számos melléknyereségnyel. Évente 3 huzás.
 Minden egyes sorsjegy kisorsoltatik és a legkisebb nyereség is szép
 : : : : : haszonnal jár a sorsjegybirtochosra nézve. : : : : :
 Járadékok, záloglevelek és részvények vásárlására és eladására vonatkozó
 megbízások szigoruan a napi árfolyamok keretén belül teljesittetnek.

RETHY BELA
 GYOGYSZERESZ
PEMETEFÜ-CUKORKA
 BÉKÉSCSABÁN
 ÁRA 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle
pemetefü cukorkánál!
 Vásárlásnál azonban vigyázzunk
 és határozottan RETHY-félét kérjünk,
 mivel sok haszontalan utánzata van.
 1 doboz 60 fillér.
 Csak RETHY-félét fogadjunk el.
 (9—8.2)

A ki asztmában
 (levegő hiány, szorulás) szenved,
ingyen és bérmentve
 kaphatja a törvényileg védett Eck-féle asztma-
 táblácskakat kísérletre. Csak levelezőlapon írja
 meg címét M. Eck gyógyszerészeti gyárának
 102—11 Oberursel, Frankfurt a/M.

Utcái szoba.
 Csinosan butorozott utcai szoba,
 :- :- külön bejáratral :- :-
kiadó.
 Cím a „Torontál“
 kiadóhivatalában
 (99—x.2)

Bérbe adom
 azonnal, esetleg eladom
HÁZAMAT,
 amely egy lakásból áll, 5 szoba, villam-
 világítás bevezetve, konyha, kamra, mosó-
 konyha, pince, padlás és fűskamra. Par-
 kirozott udvar, baromfi udvar, gyümölcs- és
 konyhakert, valamint egy 20 méter hosszú
 kukorica-kotárka.
 Bővebb felvilágosítást ad: özv. KRSZTICS
 JOHANNA, a mellette levő házban, vagy
 levélileg alólírott
Krsztics János
 ügyvéd,
 Médson.

